

Tygodnik dla przemysłu graficznego. * Organ Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu.

Komunikaty Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią z siedzibą w Poznaniu.

Szanownym członkom naszym podajemy do wiadomości, że utworzyliśmy przy Centrali naszej w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 17, *Biuro kalkulacyjne*.

Od dnia dzisiejszego winien każdy członek kalkulować tylko zapytania stałej swej klienteli. Oferty od obcych firm należy stale skierowywać do Biura kalkulacyjnego.

Biuro oddaje interesom kalkulacje bezpłatnie, uzależniając bezpłatną tę pracę od uwzględnienia wyboru jednej z firm z pośród członków naszych, których wszystkie adresy podane będą na odwrotnej stronie kalkulacji.

Członek nasz, który pracę taką otrzyma, zobowiązany jest wpłacić 1% od ceny kalkulowanej jako ekwiwalent za pracę kalkulacyjną do biura.

O ile członkowie nasi przy kalkulacji takiej uwzględnieni nie zostaną, Biuro dalszych zapytań takich firm uwzględnić nie będzie, co opublikuje się w „Przebiegach Graficznym”.

Biuro kalkulacyjne nie podlega żadnym absolutnie wpływom jednostek i zapewnia zupełnie rzeczową i neutralną obsługę.

Sekr. gen.: *Kryjg.*

Zwyżka płac.

Na mocy układu cennikowego z dnia 24 marca r. b. podwyższa się płacę pracowników drukarskich od 1-go maja począwszy o 10%.

Tabełkę z rozliczeniem nowych płac zamieszczamy drugostronnie.

Sekr. gen.: *Kryjg.*

O normalne warunki w zawodzie naszym.

Regulowany w dawniejszych czasach okupacji niemieckiej stosunek pracy, dawał możliwość zmniejszenia nielegalności do minimum. Dziś ustąpiło miejsca anarchji, spotęgowane przez dopływ żywołów z innych dzielnic, które powodem są nie tylko strat materialnych, lecz i niemiłych niespodzianek, są one nietylko objawem spaczenia pojęcia praworządności po-

rządzie pracodawców. Niestety, zakata naszego zawodu, której przepisać należy i kulturalny upadek naszego zawodu jest to, że wiele drukarni u nas kierowane jest przez niefachowców. Naogół w braku sił, a i z niezrozumienia sprawy, przyjmuje się do drukarni każdego, który się zgłosi. Papiery zwykle się gdzieś „na wojnie” zadziały, a więc wylegitymować się jako fachowiec nie może, lecz oburzy się gwałtownie, gdy na gołosłowne oświadczenie drukarnia przyjąć takiego pracownika nie chce. Znajduje

on napewno pracę w innej drukarni. Nie żąda się tamże ni legitymacji osobistej, ni dowodów kwalifikacyjnych, ni książki inwalidowej i świadectwa ostatniego pobytu — ale byle mieć siłę. Jak ona pracuje, mniejsze z tem. Dziwić się tedy, jak druki nasze wyglądają. Zwykle powołuje się w najgorszym razie na swoje członkostwo w jakiejś organizacji, (która dziwnym zbiegiem okoliczności nie zaginęła) i zostaje na tej podstawie przyjęty i do drukarni i do

WAŻNE DLA PP. WŁAŚCICIELI I KIEROWNIKÓW DRUKARŃ!

CO DOPIERO WYSZEDŁ Z DRUKU PIERWSZY

POLSKI CENNIK DRUKARSKI

OPRACOWANY PRZEZ ZWIĄZEK ZAKŁADÓW GRAFICZNYCH I WYDAWNICZYCH NA POLSKĘ ZACHODNIĄ Z SIEDZIBĄ W POZNANIU

CENA EGZEMPLARZA DLA CZŁONKÓW 800.—
DLA NIECZŁONKÓW 1600.—

WŁĄCZNIE PRZESYŁKI POCZTOWEJ.

WYSYŁKĘ USKUTECZNIĄ ZA POPRZEDNIEM NADESLANIEM NALEŻYTOŚCI NA KONTO P. K. O. NR. 202.868

BIURO ZWIĄZKU ZAKŁADÓW GRAFICZNYCH I WYDAWNICZYCH NA P. ZACH.
W POZNANIU, ALEJE MARCINKOWSKIEGO 17.

między pracodawcami. Brak sił zwłaszcza na prowincji, ujawnia to w jeszcze drastyczniejszych kolorach.

Zdarzyło się, że w jednej z drukarni właściciel pewnego ładnego poranku pozostał bez pracowników. Panowie drukarze odebrawszy dzień poprzednio zapłatę, bez wypowiedzenia zabrali manatki i pojechali skąd przyszli. Nie pytali się nawet o swoją książkę z znaczkami inwalidowymi, gdyż w Kongresówce im takie rzeczy są niepotrzebne. Jeden z nich nawet egzaminu na pomocnika nie złożył i nauki nie wykończył i znając obecnie panujące stosunki jestem o tem przekonany, że dostał posadę nawet za wyższą taryfą jako pomocnik w tutejszych stronach.

Kogo tu winić? Czy owych pracowników, czy pracodawców! W pierwszym

Związków tutejszych — nie wezmą go polacy to wezmą go Niemcy i biada wten czas pracodawcy, który śmie powątpiewać w fachowe wykształcenie odnośnego osobnika. Skutek jest ten, że zawód jest zaśmiecony przez osobniki niefachowe, i że takie rzeczy zdarzyć się mogą, jak wyżej przytoczone, bo jednostkom nie mającym nic wspólnego z naszym zawodem, na wzorowych stosunkach nie zależy, gdyż tylko w mętnej wodzie utrzymać się mogą.

Miałem możliwość dochodzenia niejednokrotnie kwalifikacyjnego wykształcenia owych osobników, zwykle okazywało się, że powoływanie się ustne nie zgadzało się z prawdą, lub dany osobnik był roznościcielem gazet lub robotnikiem w danej drukarni i tamże do tyle się przyuczył,

Obecna płaca w zawodzie graficznym w Poznaniu, obowiązująca od 1 maja 1922 (46 godzin tygodniowo).

	w 1 roku po wycuczeniu				do 21 lat				do 24 lat				ponad 24 lata							
	godz. zwycz.	godz. 50 %	godz. 100 %	tygo-dniowo	godz. zwycz.	godz. 50 %	godz. 100 %	tygo-dniowo	godz. zwycz.	godz. 50 %	godz. 100 %	tygo-dniowo	godz. zwycz.	godz. 50 %	godz. 100 %	tygo-dniowo				
Zecer ręczny, litograf, kamieniodrukarz, chemigraf	205,57	308,35	411,14	9456,22	230,50	345,75	461,—	10603,—	274,58	411,87	549,16	12630,68	334,35	501,52	668,70	15380,10				
Oddziałowy } Metrapaź } Korektor }	10 % więcej				226,11	339,16	452,22	10401,06	253,55	380,32	507,10	11663,30	302,03	453,04	604,06	13893,38	367,78	551,67	735,56	16917,89
Zecer maszyn. 20 % więcej	246,68	370,02	493,36	11347,28	276,60	414,90	553,20	12723,60	323,48	485,22	646,96	14880,08	401,21	601,81	802,42	18455,66				
Oddział. w linot. 10 % więcej	271,32	406,98	542,64	12480,72	299,65	449,47	599,30	13783,90	356,93	535,40	713,86	16418,78	434,64	651,96	869,28	19993,44				
Introligator	w pierwszych 2 latach				w 3 i 4 roku				po 4 latach											
	190,85	286,27	380,70	8779,10	239,20	358,80	478,40	11003,20	285,90	428,85	571,80	13151,40								
Oddział. w intr. 10 % więcej	209,94	314,91	419,88	9657,24	263,12	394,68	526,26	12103,52	314,49	471,73	628,98	14466,54								
Nakładaczki lub pracow. introligat.	po wycuczeniu				po 1 roku				po 3 latach				po 5 latach							
	57,50	86,25	115,—	2645,—	75,63	113,45	151,26	3478,98	120,84	181,26	241,68	5558,64	151,37	227,05	302,74	6963,02				
Uczniowie	w 1 roku				w 2 roku				w 3 roku				w 4 roku							
	24,62	36,93	49,24	1132,52	49,31	73,96	98,62	2268,26	61,65	92,47	122,30	2835,90	86,32	129,48	132,64	3970,72				

że mógł śmiało swoją karierę jako składacz lub drukarz rozpocząć. Z początku „wylatywał” z drukarni po kilku tygodniach, później jakoś już lepiej szło, to jest jedna kategoria. Druga, to tacy, którzy rzeczywiście wstąpili w naukę, ale ponieważ czas nauki zbyt długo trwał, to ukończył ją w ten sposób, że zmienił miejsce nauki, lecz już nie za ucznia, lecz półpomocnika. Odnośny pracodawca ciesząc się z tańszej siły chętnie go przyjmował, a w końcu na odchodem nie omieszkał wystawić mu świadectwa. Trzecia kategoria to tacy, którzy przebyli swoje 5—4 letnie nauki, lecz egzaminu nie składali. Ci na podstawie świadectwa swego chlebobawcy prowadzą swój żywot. A wszyscy otrzymują taryfę, mimo, że ta obowiązuje pomocników kwalifikowanych.

Są to smutne objawy i znakiem czasu obecnej doby. O innych kwestjach, zwłaszcza kwalifikacyjnych zdolności rozwodzić się nie chce.

Lecz czy mimo braku sił, nie można przeprowadzić tego minimum legalnych stosunków w naszym zawodzie? Wszakże jak skutecznie przeprowadziło to wojsko i kolej, żądając świadectw kwalifikacyjnych. Skutek był ten, że wszyscy ci, którzy mogli okazać się papierami zawodowymi pozglaszali się do egzaminów. I chociaż nie twierdzą aby egzamin był ukoronowaniem fachowej doskonałości, to przyczyni się przynajmniej do pewnego porządku i uchroni nas przed naleciałościami, które z zawodem naszym nic wspólnego nie mają. Należy także ustalić jakich dowodów kwalifikacyjnych należy żądać od pracowników z innych dzielnic. W interesie podniesienia rozwoju kulturalnego naszego zawodu jak i praworządności tego domagać się trzeba koniecznie. Na to zgodzi się i pracodawca i pracobiorca, bo w interesie obóch to leży. W. G.

Z chwili bieżącej

Nieprawdopodobne ale prawdziwe. „Słowo Pomorskie” w Toruniu pisze: Notujemy z prawdziwym ubole-

Ceny papieru hurtowne z dnia 29 maja r. b.

służące za podstawę do kalkulacji podług „Polskiego Cennika Drukarskiego” wydanego przez Związek Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią. (Ceny poniższe rozumieją się loco Poznań).

Gatunek	kg
Pocztowy i kancelaryjny	
gatunek zwykły	438.—
„ lepszy	553.—
„ najlepszy	650.—
Konceptowy	
„ zwykły	338.—
„ lepszy	380.—
Drukowsatynowany	310.—
„ niesatynowany	300.—
Prospektowy korolowy	
gatunek średni	420.—
„ lepszy	450.—
Albumowy (piśmienny kolorowy)	450.—
Karton pocztówkowy bezdrzewny	575.—
drzewny	433.—
Bristol	800.—
Gazetowy	
w rolach	218.—
w arkuszach	237.—

waniem następujący fakt, który rzuca dziwne światło na sposób traktowania pewnych spraw przez nasze urzędy.

Jeden z kupców tutejszych udał się do Wydziału Podatkowego w ratuszu (pokój 48) ażeby złożyć przepisana prawem deklarację do podatku obrotowego. Gdy wymienił sumę deklaracji, oświadczył mu urzędnik że to za mało, a poszukawszy wśród papierów leżących na jego biurku wyciągnął plikę wycinków z gazet (jak się okazało ogłoszeń danego kupca) i pokazując je podatnikowi rzekł: „Jeżeli Pan takie ogłoszenia może dawać do gazet, to Pan może więcej zapłacić!”

Oczywiście interesant oburzył się na takie postawienie kwestji poczem urzędnik zaczął tłumaczyć się rozkazem z góry. Mianowicie inicjatywa wyszła z Urzędu skarbowego, gdzie pewni urzędnicy widocznie mają jako jedyne zadanie przyjemną funkcję „kontrolowania zapomocą wycinków z gazet, ile poszczególne kupcy przeznaczają na ogłoszenia, ażeby w ten nadzwyczaj „dowcipny” sposób stwierdzić obroty danego przedsiębiorstwa.

Zamiast więc upatrywać w liczbie i rozmiarach ogłoszeń poparcia godną ru-

chliwość przedsiębiorcy, urzędy nasze czynią wszystko, ażeby podciąć ten ważny tak dla kupca jak i dla publiczności dział propagandy handlowej, jakim są inseraty.

Podając rzecz tak nieprawdopodobną lecz niestety prawdziwą do wiadomości ogółu, wyrażamy nadzieję, że tutejsza Izba przemysłowo-handlowa wejrzy w tę sprawę i zajmie się energicznie obroną słusznym praw kupca i konsumenta do korzystania z uznanych wszędzie metod reklamy handlowej, przeciw której wymierzone są tego rodzaju „sposoby” oszacowania zdolności platniczej przedsiębiorcy.

Swoją drogą pewne urzędy nasze uczyłyby dobrze, nie zajmując się sprawami, nie należącymi do zakresu ich kompetencji.

Zniżkapłacy w Ameryce. Związek fabryk papieru w Stanach Zjednoczonych Północnej Ameryki postanowił zmniejszyć myto mniej wykwalifikowanych robotników o 20%. Wobec tego zarobek minimalny tych robotników wynosi 32 centy za godzinę lub 2,56 dolarów za dniówkę. Zniżka dotyczy rzeszę robotniczą liczącą przeszło 10000 głów. Zgodzili się na zniżkę, brak pracy w Ameryce jest bowiem tak wielki, że strajk nie miałby absolutnie powodzenia.

W Japonji wydano w 1920 r. 56 179 nowych książek. Z tego przypada na literaturę i sztukę 9 225 nauki społeczne 9 184, na przemysł i handel 6 561, na pedagogię 4 492, na dzieła religijne 2 722, na dzieła przyrodnicze 1 662, na medycynę 1 245, na literaturę wojskową 603 i na filozofję 467, na tłumaczenia 148.

Konto czekowe P.K.O., oddz. w Poznaniu, nr. 202.868
Nr. telefonu 2555.

Przedpłata kwartalna dla członków Związku Z. Gr. i W. na P. Z. z odbiorem w biurze 130.— marek, z przesyłką pod opaską 180.— marek; dla nieczłonków w biurze 200.— marek, z przesyłką pod opaską 250.— marek. Numer pojedynczy 20.— marek.

Ogłoszenia: za jednołamowy wiersz petytowy 20 mk. Dla szukających posad 10 marek. Do wszelkich ofert, które ekspedycja nasza na dalej postać, dołączyć należy 20.— marek portorji.

Nakładem Związku Zakładów Graficznych i Wydawniczych na Polskę Zachodnią w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 17.
Redaktor: Teodor Kryg w Poznaniu.
Drukarnia Drukarni Polskiej, Tow. Akc. w Poznaniu.

Wysyłam cenniki i wzory.

Materiały piśmienne

Artykuły biurowe i szkolne

poleca po cenach fabrycznych
wzgl. po najniższych cenach hurtownych

Józef Załachowski

Poznań, ulica Rzeczypospolitej 4

Telefon: 2515 — Adres telegraficzny: „Joza“-Poznań

Reprezentant firmy

Fabryczny skład papieru Bernard Ratz
Wiedeń—Kraków

na

Papier, tekturę

wszelkiego rodzaju
wagonowo i w balotach

Ołówki, stalówki

Tabliczki, rysiki

174

Wysyłam cenniki i wzory.

Polecamy

FARBY DRUKARSKIE

czarne akcydensowe i kolorowe

po cenach oryginalnych plus 5% własnych kosztów:

Akcydensowa IA Nr. 1 puszką 5 kg. . . . . kg. 2575,—

Fiolet brylantowy Nr. 4 puszką 1 kg. . . . . kg. 1470,—

Gazetowa, w kubkach po 50 kg. . . . . kg. 840,—

(za kubek osobno 2800,—)

Czerwień brylantowa Nr. 3 puszką 5 kg. . . . . kg. 4070,—

Fiolet brylantowy Nr. 4 puszką 1 kg. . . . . kg. 4345,—

Niebieska (Milor) Nr. 5 puszką 1 i 2 kg. . . . . kg. 6750,—

Zielona (średnia) Nr. 6 puszką 1 kg. . . . . kg. 4070,—

Żółta chrom. ciemna Nr. 10 puszką 1½ kg. . . . . kg. 3940,—

Braz fotograficzny Nr. 11 puszką 1 kg. . . . . kg. 4425,—

Biała (Deckweiss) Nr. 7 puszką 1 kg. . . . . kg. 3135,—

Biała (Mischweiss) Nr. 12 puszką 2 kg. . . . . kg. 2725,—

loco Poznań.

Wysyłka po przekazaniu pieniędzy na nasze
konto czekowe P. K. O. 203 627.

Pozatem dostarczyć możemy w kilku dniach każdą inną farbę
po cenach oryginalnych. 169

Hurtownia Drukarska Tow. Akc.

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 17. Telefon 2555.

Polecamy

karton pocztówkowy

drzewny, piśmienny

formatu 43×56 cm., 1000 arkuszy 46 kg po 400 marek kg.
Jeden balot = 2000 arkuszy = 36,800 marek loco Poznań.

Wysyłka za nadesłaniem należytości
na nasze P.K.O. nr. 203 627.

Hurtownia Drukarska

Tow. Akc. 170

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 17.

Telefon 2555.

Małą,
starą, nawet uszkodzoną
maszynę do krajania
papieru

kupię. Oferty z podaniem długości
cięcia i ilości noży upraszam pod adresem:

Ed. Pawłowski, Drukarnia Polska T. A.
Poznań, św. Marcin 70.

BOSTONKA

pedałówka lub tygiel ręczny
poszukiwane celem kupna.
Łask. oferty do „Przeglądu
Graficznego“ pod nr. 185.

Sztylety

mechaniczne, bardzo praktyczne,

wraz z igłą

po 500.— marek sztukę
poleca 173

Hurtownia Drukarska

Tow. Akc.

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 17
Telefon 255

Maszyna pospieszna

Augsburska, 59×95 cm, rok
budowy 1910, z motorem,
Maszyna do cięcia papieru
Krausego, kołowa, 71 cm,
z dwoma nożami,

Pedał 32×42 cm, 187

Perforówka ręczna

55 cm. Hogenforsta, korzy-
stnie nas sprzedaż.

Aleksander Szper,

Warszawa, Moniuszki 8.

Telefon 1716 i 50473.

Telegr.: Szperalek Warszawa.

Papier drukowy niesalynowany

w formacie 63×95 cm,
1000 arkuszy ca. 31,5 kg,
po 298 mk.kg., w balotach
po 3500 arkuszy, balot
111 kg netto = 33.078 mk.
poleca loco Poznań

Hurtownia Drukarska

Tow. Akc. 172

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 17

Telefon 2555.

Konto P. K. O., 203.627.

Ważne dla Władz, Urzędów, Handlu i Przemysłu!

Biuro Kalkulacyjne

Związku Zakładów Graficznych
i Wydawniczych na Zachodnią
Polskę z siedzibą w Poznaniu

Aleje Marcinkowskiego 17

oddaje interesentom bezpłatnie
obliczenia każdego druku.

Paragon-Bloki

wykonuje na zamówienie

Drukarnia Polska Tow. Akc.

Poznań, Św. Marcin 70.

Prosimy uwzględnić firmy ogłaszające
w „Przeglądzie Graficznym“.

Chemigrafia - trawiacza

(klizsarza)

retuszera

klisz reprodukcyjnych, oraz

maszynistę-

drukarza litograficznego

na stałe i przyjemne stanowisko poszukuje
zaraz lub później i uprasza o zgłoszenia:

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha
Poznań.

183

Kto

chce kupić

lub

Kto

chce sprzedać

drukarnię lub inny obiekt
drukarski niech się uda do

Hurtowni Drukarskiej

Tow. Akc.

w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 17
Telefon 2555.

Kompletne urządzenie

do fabrykacji stempli

z maszynką, dobrym zapasem
gumy i wielką ilością
rączek jest na sprzedaż.

Hurtownia Drukarska

Tow. Akc.

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 17

Telefon 2555. 176

CHEMICZNA FABRYKA

FABRYKA EGZYSTUJE
OD ROKU 1900

DR RATTNER

SPÓŁKA AKCYJNA

WARSZAWA

ZARZĄD: ŻÓRAWIA 24A

FARBY

DRUKARSKIE
LITOGRAFICZNE
GAZETOWE

MASA WALCOWA : POKOST

TELEFON 65-23
ADR. TEL.: FARBA

126

MICHAŁ MINIEWICZ, WARSZAWA

HOŻA NR. 39
TELEFON 166-49.

HURTOWNY SKŁAD PAPIERU I MATERJAŁÓW PIŚMIENNYCH

POLECA SWÓJ TOWAR PO CENACH KONKURENCYJNYCH.

ZASTĘPCA NA POZNAŃSKIE I POMORZE: ANTONI WYSOCKI, POZNAŃ, DOM PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY, UL. DŁUGA 3, TEL. 2636.

60

Telefon
: 2555

Telefon
2555

Wyłączne zastępstwo
na Polskę Zachodnią

na

regaty i kaszty

własnej fabrykacji,
szufle - kątniki - masę wałkową
normalną, dodatkową, rotacyjną
firmy

TOMASZ KALDYK i SKA
Odlewnia wałków

Poznań, Pocztowa 14-15. — Telefon 3097
posiada

HURTOWNIA DRUKARSKA

Tow. Akc.

Poznań - Aleje Marcinkowskiego 17 175

PAPIER ŚWIATŁOCZUŁY

NEGATYWNY
POZYTYWNY

ZAWSZE ŚWIEŻY, W NAJDOSKONALSZYM GATUNKU
BEZKONKURENCYJNYM DOSTARCZA HURTOWNIE

R. ALEKSANDROWICZ, KRAKÓW,

BASZTOWA 11.
TEL. 311.

WIELKI WYBÓR KALEK, PAP. SZKICOWYCH,
RYSUNKOWYCH ITD. STAŁE NA SKŁADZIE.

WZORY I OFERTY WYSYŁA SIĘ NA ŻĄDANIE GRATIS I FRANKO.

REPREZENTANT NA POZNAŃSKIE I POMORZE:
W. MALEC, POZNAŃ, SKABOWA 22. TELEFON 5359.

186

WAŁKI

150

DRUKARSKIE

DOBRCZE I TANIO

ODLEWA

DOM GRAFICZNY

POZNAŃ, BUKOWSKA 7.

Dzielnych

introligatorów

poszukuje

Fabryka Książ Handlowych
Edward Kręglewski Tow. Akc., Poznań
Flisacza 8.

184